

Nr 123

LANDSKAPSFÖRORDNING

om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken

Utfärdad i Mariehamn den 3 december 2020

I enlighet med landskapsregeringens beslut föreskrivs med stöd av 2 § landskapslagen (2020:122) om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken¹:

1 §

Definitioner

De definitioner som anges i 2 § i landskapslagen (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer har samma innebörd i denna förordning.

I denna förordning avses med

1) *skyddad yrkestitel* en form av reglering av ett yrke där det genom lag, förordning eller andra föreskrifter krävs innehav av en särskild yrkeskvalifikation för att använda yrkestiteln i en eller flera former av yrkesverksamhet, och där missbruk av denna titel är förenat med sanktioner.

2) *förbehållna verksamheter* en form av reglering av ett yrke där tillträdet till en eller flera former av yrkesverksamhet till följd av bestämmelser i lagar och andra författningar direkt eller indirekt är förbehållet medlemmar av en reglerad yrkeskår vilka innehar en särskild yrkeskvalifikation, inbegripet fall där verksamheten är delad med andra reglerade yrken.

2 §

Mål av allmänt intresse

Följande mål av allmänt intresse hör till dem som kan motivera ett förslag till bestämmelse enligt 2 § i landskapslagen om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken:

- 1) allmän ordning eller allmän säkerhet,
- 2) folkhälsa,
- 3) djurhälsa,
- 4) skydd för konsumenter, tjänstemottagare eller arbetstagare,
- 5) skydd för en god rättskipning,
- 6) skydd och bevarande av det nationellt historiska och konstnärliga kulturarvet,
- 7) skydd av miljö och stadsmiljö,
- 8) skydd av socialpolitiska eller kulturpolitiska mål,
- 9) bevarande av den ekonomiska jämvikten i systemet för social trygghet,
- 10) säkerställande av rättvisa handelstransaktioner,
- 11) bekämpning av bedrägerier,
- 12) förhindrande av skatteflykt och skatteundandragande,
- 13) säkrande av en effektiv skattekontroll,
- 14) transportsäkerhet, och
- 15) skydd av immateriella rättigheter.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG, EUT nr L 255, 30.9.2005, s. 22

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/958, EUT nr L 173, 9.7.2018, s. 25

Skäl av rent ekonomisk karaktär eller rent administrativa skäl får inte åberopas för att motivera ett förslag till bestämmelse.

När ett förslag till bestämmelse motiveras med hänvisning till ett mål av allmänt intresse ska det visas att det finns en verklig risk för att detta mål inte nås om bestämmelserna inte antas.

3 §

Metod för proportionalitetsprövning

Vid en proportionalitetsprövning av ett förslag till bestämmelse enligt 2 § i landskapslagen om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken ska det med utgångspunkt i målet av allmänt intresse beaktas

1) vilka typer av risker som motverkas av förslaget, i synnerhet risker för tjänstemotagare, däribland konsumenter, yrkesutövare och tredje man,

2) befintliga bestämmelser och skälen till att de inte är tillräckliga för att nå målet av allmänt intresse,

3) om förslaget är konsekvent och systematiskt i förhållande till hur liknande risker i jämförbara verksamheter har åtgärdats,

4) om förslaget förväntas leda till att målet av allmänt intresse nås,

5) vilka effekter förslaget får för den fria rörligheten för personer och tjänster, konsumenternas valmöjligheter och tjänsternas kvalitet,

6) om målet av allmänt intresse kan nås genom mindre restriktiva åtgärder; när en bestämmelse endast är motiverad av konsumentskydd och de identifierade riskerna är begränsade till förhållandet mellan yrkesutövaren och konsumenten och inte negativt påverkar tredje man ska det i synnerhet bedömas om målet kan uppnås genom mindre restriktiva medel än att verksamheten förbehålls yrkesutövare, och

7) om de föreslagna nya eller ändrade kraven var för sig bidrar till och är nödvändiga för att nå målet av allmänt intresse när de kombineras med övriga krav som begränsar tillträdet till yrket.

4 §

Beaktande av övriga krav som begränsar tillträde till yrket

Vid tillämpningen av 3 § 7 punkten ska det bedömas de positiva och negativa effekterna av den nya eller ändrade bestämmelsen när den betraktas tillsammans med ett eller flera krav, och särskilt med följande krav:

1) förbehållna verksamheter, skyddad yrkestitel eller någon annan form av reglering som avses i artikel 3.1 a i Europaparlamentets och

rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (yrkeskvalifikationsdirektivet),

2) skyldighet att genomgå kontinuerlig fortbildning,

3) bestämmelser om organisering av yrket, yrkesetik eller tillsyn,

4) obligatoriskt medlemskap i en yrkesorganisation eller motsvarande organ och registrerings- eller tillståndsförfarande, särskilt om dessa krav förutsätter innehav av en bestämd yrkeskvalifikation,

5) kvantitativa begränsningar, såsom av antalet tillstånd att utöva yrket eller av antalet anställda med bestämda yrkeskvalifikationer,

6) krav på associationsform eller krav som rör ägarförhållanden eller företagsledning, som är kopplade till yrkets utövning,

7) territoriella begränsningar,

8) begränsningar av verksamhetskombinationer,

9) krav på försäkringsskydd eller annat personligt eller kollektivt skydd rörande yrkesansvar,

10) krav på språkkunskaper,

11) krav som rör taxor, och

12) krav som rör marknadsföring.

5 §

Kompletterande proportionalitetsprövning

Vid proportionalitetsprövningen av ett förslag till bestämmelse enligt 2 § i landskapslagen om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken ska det med utgångspunkt i målet av allmänt intresse, när det har betydelse, även beaktas

1) vilken verksamhet som yrket omfattar och kopplingen till den yrkeskvalifikation som krävs,

2) uppgifternas komplexitet och kopplingen till behovet av yrkeskvalifikationer, särskilt när det gäller nivån, beskaffenheten och längden på den utbildning eller erfarenhet som krävs,

3) möjligheten att få tillräckliga yrkeskvalifikationer på alternativa sätt,

4) om förbehållna verksamheter kan delas med andra yrken,

5) graden av självständighet när yrket utförs, och där beakta organisations- och tillsynsarrangemangens betydelse för att målet av allmänt intresse ska uppnås, särskilt om den verksamhet som hänför sig till ett reglerat yrke utövas under en kvalificerad yrkesutövares överinseende och ansvar, och

6) vetenskaplig och teknisk utveckling som påverkar konsumenternas möjligheter att bedöma kvaliteten på den tjänst som yrkesutövaren utför.

6 §

Information om kommande lagberedningsprojekt och medverkan av intressenter

Landskapsregeringen ska på ett lämpligt sätt informera om lagberedningsprojekt om förslag till nya eller ändrade bestämmelser i landskapslag eller annan författning som begränsar tillträdet till eller utövandet av reglerade yrken. Informationen ska lämnas till medborgare, tjänstemottagare och andra relevanta intressenter inklusive sådana som inte är medlemmar av den berörda yrkeskåren. Berörda parter ska på lämpligt sätt involveras och ges möjlighet att lämna synpunkter.

7 §

Öppenhet

När ett förslag till bestämmelse som innehåller nya eller ändrade krav för ett reglerat yrke offentliggörs ska det åtföljas av en redogörelse av förhandsbedömningen enligt 2 § i landskapslagen om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken och i enlighet med bestämmelserna i denna förordning. Redogörelsen ska vara tillräckligt utförlig för att göra det möjligt att bedöma om bestämmelserna följts. Redogörelsen ska styrkas med kvalitativa och om möjligt och relevant, kvantitativa uppgifter.

Landskapsregeringen ska lämna och ta emot den information om proportionalitetsprövning och yrkesreglering som avses i artikel

10.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/958/EU, i den ursprungliga lydelsen.

Enligt 59.5 i yrkeskvalifikationsdirektivet ska landskapsregeringen lämna redogörelser över nya eller ändrade krav för reglerade yrken till kommissionen i den databas över reglerade yrken som avses i artikel 59.1 i det direktivet. Landskapsregeringen ska även registrera de motiveringar enligt vilka den nya eller ändrade regleringen anses vara motiverad och proportionerlig enligt landskapslagen om proportionalitetsprövning före antagandet av nya eller ändrade krav för reglerade yrken och bestämmelserna i denna förordning.

Landskapsregeringen ska efter antagandet av bestämmelser som innehåller nya eller ändrade krav för ett reglerat yrke övervaka att bestämmelserna överensstämmer med proportionalitetsprincipen. I enlighet med 3 § 2 mom. i landskapslagen om erkännande av yrkeskvalifikationer ska landskapsregeringen bedriva ett nära samarbete med behöriga myndigheter i riket, och ska i enlighet med artikel 59.6 i yrkeskvalifikationsdirektivet vartannat år lämna en rapport till kommissionen om de krav som tagits bort eller mildrats gällande reglerade yrken.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

Mariehamn den 3 december 2020

VERONICA THÖRNROOS
lantråd

Annika Hambrudd
föredragande minister

